

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk számla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 46. szám.

November hó 17.

Az eszme-import kudarcra

Nem szorul bizonyításra, hogy vannak gyümölcsök, termények, cikkek, amelyek csak termelési helyükön élvezhetők, vagy használhatók; idegenbe elszállítva, nemcsak eredeti ízüket és zamatukat veszítik el, hanem sok esetben meg is romlanak, élvezhetetlenné, sőt ártalmassá válnak.

Amikor Hitler vezér és kancellár új eszmék hirdetésével új uton indította el a nagyrahivatott német népet, hangsúlyozta, hogy tanítása éppen úgy kizárólag a német lelkeséghez, szellemi és gazdasági adottságokhoz szabott, mint ahogyan a Duce is ismételtelen kijelentette, hogy a fascizmus sem lehet Itália határain kívül felhasználni; — a két államformáló eszméről hirdetőik megállapították tehát, hogy azok nem exportálhatók. Valószínű, hogy ezt a korlátozó megállapítást nem az általuk hirdett eszmék tartalma, másutt való megvalósíthatatlansága miatt állították fel, hanem elsősorban azért, mert sejtették azt, hogy az idegenben fellépő eszmehirdetők akár jóhiszemű félreértés, akár vétkes szellemi és lelki alacsonyabbrendűség, akár bünyös rosszindulat következtében meghamisíthatják, kiforgathatják eredeti formájából. Megdöbbenő, hogy éppen magyar példa igazolja az Európát újrafarmáló vezérek előrelátásának bölcs voltát. Mert ime: az a nemzeti szocializmus, amely az ősi germán horogkereszt jegyében a pusztulásból új élet felé lendítette a Német Birodalmat, néhány vakmerő magyar pártalapítónak csak arra tudott ihletet adni, hogy a magyarságtól és a kereszténységtől egyformán távoleső, a nyíl és a kereszt szerezésénél összeházasításából származó jelvényt agyaljon ki, érthetetlen szólásokat hirdessen, a még vakmerőbb és még kevésbé értelmesekeket pedig — akik között levitézlett kommunisták és visszaeső bűnözők is szép számmal akadtak — arra bátorította, hogy fegyvereket, kézigranátokat gyűjtve, terrorcsapatba tömörüljenek... A magyar nép, elsősorban a falvak népe, amely eddig is idegenkedve figyelte a kétbalkézes idegen eszme-importőrök veszélyes játékát, bizakodással várja a legerélyesebb intézkedéseket a rejtett célokért, kommunista módszerekkel szervezkedőkkel szemben.

Csáky István gróf külügyminiszter a nemzet külpolitikai célkitűzéseiről

Minden erőnket a nemzeti felkészülésre kell fordítanunk és minél szorosabban oda kell állanunk a tengelyhatalmak mellé

A külügyi tárca költségvetési vitája

A sors különös játéka, hogy a magyar külügyminiszter az új, a megújulás, megnagyobbodás után elindult ország külpolitikai célkitűzéseinek önértetes, nagyvonalu képét éppen november 13-án terjeszthette a magyar országgyűlés elé; tudvalevő ugyanis, hogy két évtizeddel ezelőtt, 1920-ban, ugyancsak november 13-án járult hozzá a magyar nemzetgyűlés, a kényszer hatása alatt, a trianoni szégyenbűne beikélezéséhez. Két évtizeddel ezelőtt történt, hogy az első Teleki-kormány külügyminisztere, Csáky István gróf betervezte a trianoni „békészerződést” és most. Teleki Pál gróf miniszterelnök kormányának külügyminisztere

költségvetési beszédében az ország megnagyobbodásáról számolhatott be és megjelölhette azt az utat, amelyen Magyarországnak haladnia kell, ha történelmi hivatását be akarja tölteni a jövőben is.... A Gondviselésnek csodás utmutatása ez, mintha csak az elmúlt husz esztendő politikai vonalvezetését akarná a sors különösen szembeötlő módon igazolni azok előtt, akik talán nem rendelkeznek annyi ítélőképességgel, hogy az összefüggéseket és az események jelentőségét kellően elbirálják...

Erősen korlátozott terjedelmünk miatt, sajnos, csak röviden számolhatunk be a Ház történelmi jelentőségű üléséről.

rámutatott arra, hogy nagy lehetőségek nyílnak ismét Magyarország előtt. A magyar nemzetet a Duna-völgyében megillető elsőszülöttségi jogról nemcsak elmélkedni kell, hanem cselekedni is kell. Ezzel az elsőszülöttségi joggal nem büszkélkedni kell, hanem áldozattal teli, súlyos munkát kell kifejtetni.

Beszédét a külügyminiszter annak hangsúlyozásával fejezte be, hogy a kormány igyekszik a baráti hatalmakkal a szálakat még szorosabbra fűzni; távol akarja tartani az országot minden megrázkódtatástól, de egy pillanatra sem feledkezik meg arról, mivel tartozik a nemzet önmagának, ha nemzeti életet akar élni. A felszabadult nemzeti erőket a belső építő munkára irányítja, hogy

a háboru végén Magyarország csorbitatlan erkölcsi erőben, erős ütőképes hadsereggel és amennyire lehet gazdasági és pénzügyi erőforrásokkal felszerelve gyakorolhassa baráti oldalán Délkelet-Európában a „primus inter pares” (Első az egyenlők között) elgondolásból fakadó jogait és eleget tehessen ebből fakadó köteleltségeinek.

A képviselőház a külügyminiszter nagyhatású beszédét lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta, majd több hozzászólás után általánosságban is, részleteiben is elfogadta a tárca költségvetését.

Az ülés további eseményeiről lapunk más helyén számolunk be.

Csáky István külügyi expozéja

A képviselőház november 13-i ülésén Kőlcsey István előadó ismertette a külügyi tárca költségvetését, méltatva a kormány külpolitikáját, amely jelentős eredményeket hozott.

Több felszólalás után, a Ház tapsai közben, Csáky István gróf külügyminiszter emelkedett szólásra, hogy elmondja expozéját:

Nagyhatású és nagyszabású beszéde bevezető részében a külügyminiszter néhány megrázó mondatban vázolta az elmúlt év eseményeit és megállapította, hogy a Mindenható különös kegyelmének és a magyar nemzet élniakarásából fakadó szívós erőnek tulajdonítható, hogy

Magyarország — a háborut nem viselő államok sorában — az egyetlen, amely nemcsak megtarthatta azt, ami a világrengés előtt volt, hanem azt meg is növelhette.

Leszegezte a miniszter, hogy a mai viszonyok között, amikor a harc körülrögtünk nemcsak továbbfolyik, hanem egyre ádázabbá válik, nemcsak az a kötelességünk, hogy minden erőnket a nemzeti felkészülésre fordítsuk, hanem az is, hogy minél szorosabban álljunk oda azok mellé a hatalmak mellé, amelyek a háboru minél gyorsabb befejezésére törekednek és egy gyors, építő béke létrehozásán dolgoznak. Kimutatta, hogy nemcsak a múlt emlékei állították a magyar nemzetet a tengelyhatalmak mellé,

hanem a tartós békére irányuló célok azonossága is.

A tengelyhatalmak emelkedése maga után vonta Magyarország emelkedését is, de azok visszaszorítása a mi csillagunk hanyatlásához is vezetne.

Kifejtette ezután a miniszter, hogy a tengelypolitika egyben a magyar nemzeti külpolitikát is jelenti. Hangzottatta az elért pozíciók megerősítésének fontosságát. Ennek a megerősítésnek belső eszközei a lelki és katonai felkészülés tökéletesítése. A lelki felkészülés pedig önmérséklet, türelmet, megértést, az egyéni nélkülözéseknek az erős nagy közösség érdekében való vállalását jelenti. A katonai pedig a polgári kényelemről való lemondást a fegyverbe öltözött nemzet javára. A külső eszközök sorában a tengelyhatalmakkal való viszonyunk kimélyítése a legfontosabb.

Hangoztatta ezután, hogy amennyiben az új utakat kereső Románia hajlandó a közös építő munkára és elfogadja a feléje nyújtott kezét, hajlandók vagyunk bizalmunkat továbbra is előlegezni. Hangsúlyozta, hogy Magyarország tisztában van a Szovjetország Birodalom gazdasági és politikai súlyával. Délszláviával viszonyunk őszintén barátságos. Oszlatlan rokonszenv kíséri a rokon Bulgária politikai sikereit.

A miniszter beszéde további során

Leleplezték a Kormányzó szobrát a kassai postapalotában. Nov. 9-én impozáns ünnepség keretében leplezték le a kassai postapalotában a Kormányzó Ur első felvidéki szobrát. Az ünnepségen a kereskedelemügyi miniszter képviseletében Kuzmich Gábor dr. államtitkár, a posta vezérigazgatója jelent meg. György József dr. postafőigazgató után Kuzmich Gábor dr. államtitkár beszélt. Alljon itt — mondotta — a közönségnek és a posta alkalmazottainak egyaránt buzdításul, erősítésül e szobor, amely azt az első magyar embert jeleníti meg köztünk, aki megmutatta, miként kell a magyarnak állani a gáton.

HORTHY MIKLÓS:

A szegedi gondolat útján akarunk továbbra is haladni...

Kormányzó Urunk szózatával ünnepélyesen megnyitott a szegedi egyetem

Ragyogó és nagyszabású ünnepség keretében, az egész ország közéleti és tudományos előkelőségei jelenlétében avatta fel Kormányzó Urunk november 10-én a róla elnevezett új szegedi tudományegyetemet. Az államfőt megérkezésekor Teleki Pál gróf miniszterelnök és Varga József miniszter mint Szeged város országgyűlési képviselői fogadták. A Kormányzó Ur ellépett a diszszázad arcvonala előtt, majd a főispán és a polgármester üdvözölték.

A központi egyetem kapujában Hóman Bálint kultuszminiszter és Szentgyörgyi Albert rektor vezetésével az egyetemi tanács fogadta a Kormányzó Urat.

Hóman Bálint miniszter ünnepi beszédében köszönetet mondott a Kormányzó Urnak megjelenéséért. Idézte Klebelsberg Kunó gróf emlékét, majd a tudomány jelentőségét fejtegette.

A miniszter beszéde végén engedélyt kért a Kormányzó Urtól az egyetem megnyitására. Az államfő avató beszédében többek között ezeket mondotta:

— A nevetem viselő szegedi Tudományegyetem megnyitásának mai örömnépén megelégedéssel gondolok vissza a nemzeti újjáépítés itt átélt első sorsdöntő napjaira. A történelem színe előtt Szegedé az a nagy érdem, hogy a nemzet újjászületésének ez a város volt a bölcsője. Elismeréssel emlékezem meg Szeged népének kétvázados lelkes és lankadatlan magyar munkájáról, nemzeti művelődésünknek hozott nagy áldozatairól is. Erre az egyetemre nagy feladat vár a magyar jövő megalapozásánál.

— Nemzetünk jövő sorsa azon is fordul, hogy milyen lesz műveltsége. Ha meg akarunk állni a népek nagy versenyében, sok tudásra, derék, munkás, jellemes, művelt magyar ifjak ezreire van szükségünk. Az egyetemre hárul a jövő magyar életben vezetésre hivatott új értelmiségi réteg nevelésének, egészséges magyar, keresztény és szociális világszemlélete kialakításának nagy nemzeti feladata.

— A szegedi egyetemnek különös gondot kell fordítania a természettudományok korszerű művelésére, eredményeinek ismertetésére, különösen a régebben anynyira elhanyagolt Alföld kultúrájának szolgálatára, az alföldi táj szellemének, az Alföld népében rejlő őserőnek felkutatására és kiművelésére.

— Hiszem és remélem, hogy a szegedi egyetem tudós tanárai ne-

mes lelkesedéssel fognak versenyre kelni a többi magyar egyetem tanáraival és hűek maradnak a szegedi gondolathoz, amely e város falai közül két évtizeddel előttről indult ki és ma aktuálisabb, mint valaha. Mi voltunk az előfutárai annak az irányzatnak, mely a nemzeti eszme erősebb munkálásával, a nemzeti, a faji szolidaritás tökéletesebb kiépítésével és kiterjesztésével ma már nemcsak nálunk, hanem lassanként egész Európában minden nemzet sajátos gondolköréhez képest érvényesül.

— A szegedi gondolat útján akarunk továbbra is haladni, nem idegen uton, hanem a mi magunk sajátos útján, amelyen barátaink oldalán már eddig is jelentős eredményeket értünk el.

— Amidőn ezt az új egyetemet rendeltetésének átadom, bizonyos vagyok benne, hogy méltó hajléka lesz az ezeréves magyar kultúrának. Ebben a meggyőződésben kérem egész jövő működésére a Mindenható áldását!

A kormányzó szózata után Szentgyörgyi Albert rektor mondott meg-

nyitó beszédet. A Nobel-díjas világhírű tudós azt hangoztatta, hogy Magyarország akkor lesz nagy, ha minden magyar ember olyan lelkiismeretes munkát végez, mint amilyen munkása, atyja és vezére Horthy Miklós az ő népének. A rektor szavai után több ünnepbeszéd hangozott el. Az ünnepély befejeztével a kormányzó kíséretével Budapestre utazott.

Délben a kultuszminiszter által adott társasbédén Teleki Pál gróf miniszterelnök tudományos szempontból méltatta a szegedi egyetem jelentőségét.

Este, a Magyar Élet Pártjának vacsoráján, hosszabb beszédet tartott a miniszterelnök. Azt hangoztatta, hogy

ma több bátorságra és mindenki kitérésére van szükség.

A szociálizmus a közös összetartást, a köz szolgálatát jelenti, a társadalmi igazság jegyében. S melyik állam ne volna ma ilyen A mai szocializmus természeténél fogva nemzeti. Azért, mert Európa különböző nemzetekből áll és anyagi és szellemi művelődésében az egyes nemzet nemzeti sajátosságainak kifejlesztésével lett azzá, ami. A szegedi gondolat is ennek jegyében született meg, de visszatükröztette saját jellemvonását: keresztény és nemzeti, mert ez a kettő nálunk egy.

A nagy háború eseményei a második év 11. hetében

Ezen a héten inkább a diplomácia, mint a harcok eseményei töltötték be a vezető szerepet. Eden angol hadügyminiszter közeléleti útja kevés olyan változást eredményezett, aminőt a világsajtó egy része, de különösen az angol hírvetés várt tőle. Törökország semmi hajlandóságot sem árult el, hogy a háborús bonyodalmak kiterjesztésére segítséget nyújtson. Egyiptom sem óhajt az olaszok ellen háborút kezdeni. Jugoszlávia a föltétlen semlegességét hangoztatja.

Egyelőre nem látjuk Roosevelttel elnökké választásának következményeit sem, csak az angolok bizakodásából és sajtójuk ujongásából gondolhatjuk, hogy sokat várnak tőle. A német és olasz sajtó szüszavuan tér napirendre az amerikai elnökválasztás fölött. Amerika belügyének tartja, amelynek kevés befolyása lehet az új Európa kialakulására.

November 8-án újabb Hitler-beszéd hangozott el Münchenben, az öreg harcok találkozásánál. Élesebb, harciasabb és gnyosabb minden eddiginél. Ezt a háborút a zsidóság elleni harcnak nevezte. Maró gunnyal bizonyította, hogy az ellenfél minden jóslása, számítása és becslése összeomlott és összeomlik ma is.

A legutóbbi tizenkét hónapot a német katonai történelem legnagyobb esztendejének mondta.

Ez a harc tovább folyik mindaddig, amíg a német nép győzelemmel be nem fejezi. Beszél a kemény és kérelhetetlen megtorlásról Anglia ellen s kinyilvánította a német nép győzelmi akaratát.

Mint a legtöbb Hitler-beszédet, ezt is nagy diplomáciai esemény követte. Ez alkalommal Molotov szovjet külügyi népbiztos berlini útja, ami nemzetközi szempontból a legfonto-

sabb kérdések megoldását eredményezheti.

Molotov hetvenkéttagú kísérettel, közte a szovjet orosz hadsereg több vezetőjével és fontos gazdasági tanácsadókkal érkezett Berlinbe.

A tárgyalásokat még aznap, 12-én megkezdte Hitler vezér és kancellár jelenlétében Ribbentrop német külügyminiszterrel s két napon át folytatták.

A tanácskozásokkal kapcsolatban természetesen a legkülönbözőbb találgatások követték egymást a világsajtóban, ami természetes is. Molotov nemcsak külügyminiszter, hanem a népbiztosok tanácsának elnöke is. Az

A KÖLTSÉGVETÉS A KÉPVESELŐHÁZ ELŐTT

A képviselőház november 12-én kezdte meg nagy érdeklődés mellett az 1941. évi állami költségvetés tárgyalását. Minthogy a költségvetés tárgyalására kimondták a sürgőséget, nyolc óras üléseken folyik a vita.

A november 12-iki ülésen az igazságügyi tárca költségvetését tárgyalták. A tárca költségvetését Petró Kálmán előadó ismertette, majd az egyes pártok vezérszónokai szólaltak fel.

Radocsay László igazságügyminiszter a felszólalásokra válaszolva hangoztatta, hogy az igazságügyi hatóságok mindig arra törekedtek és törekednek, hogy köteleességeiket lelkiismeretesen teljesítsék Istennel, hazával és a nemzettel szemben. Megállapította ezután a miniszter, hogy

a tagosítási eljárás gyorsítását rendkívül fontosnak tartja,

ehhez azonban pénz kell, az elmu

orosz miniszterelnök Sztalin jobbkeze. A Szovjet második embere, aki nek ez az első külföldi hivatalos útja. S erre az útjára elkísérik a nehézipar népbiztos, az orosz kereskedelemügyi miniszter, a külkereskedelmi hivatal vezetősége, a repülőgépipar irányítói s a már említett hadseregvezetők.

Nem kis dolog lehet készülöben. Belgrádi híradás szerint jegyzőkönyv aláírása készül a Szovjetnek a hármasszövetséggel való gazdasági együttműködéséről. Az már bizonyos, hogy Molotov útját Moszkvában hosszasan japán-orosz tárgyalások előzték meg, amelyeken két japán nagykövet is résztvett.

Az olasz félhivatalos pedig azt jelenti Newyorkból, hogy az Egyesült Államok és Szovjetország között a két állam jobb megértése céljából folytatott tárgyalások washingtoni kijelentések szerint megszakadtak Molotov berlini útja következtében, mert az Egyesült Államokban a látogatásnak azt az értelmet tulajdonítják, hogy Szovjetország szorosabb együttműködést készít elő Olaszországgal, Németországgal és Japánnal.

Az egyik vezető olasz lap azt írja, hogy Molotov berlini látogatása „hideg zuhanyként hatott mindazokra, akik hittek az angol hírvetésnek abban az állításában, hogy Szovjetország egy szép napon mégis csak Németország ellen fordul.”

A jelek nem ezt mutatják. De jósolni a világpolitika fejlődésének új irányáról még korai volna. Egy bizonyos, hogy az új gazdasági szerződés a négy nagyhatalom között, még a Szovjet további politikai semlegessége mellett is, a nyugati (angolszász) fronttal szemben olyan keleti egységfrontot (német, olasz, japán, orosz) állít, hogy az erőviszonyokon még gazdasági értelemben sem lehet vitatkozni.

A háború fontossága ebben a pillanatban másodrendű jelentőségű. Anglia bombázása a görögországi olasz előnyomulás, a csaták a Földközi-tengeren és Irországtól nyugatra, az Atlanti-óceánon, nem tűnnek fel annyira sorsdöntőnek, mint a berlini tárgyalásoknak az egész világ izgalma közepette várt eredményei.

Kennedy, az Egyesült Államok volt londoni nagykövete, kijelentette, hogy a demokráciának Angliában vége, s az Egyesült Államokban is vége lesz, ha a háborúba beavatkozik. A nagynevű diplomata ezt a nyilatkozatot azért tette, hogy végleg alkalmatlanná tegye magát a Londonba való visszatérésre.

Nem tér vissza Londonba Chamberlain sem. November 9-én este hirtelen meghalt, hogy teljesen és visszavonhatatlanul átengedje a helyet Churchillnek, aki ma is rendületlenül hangoztatja, hogy Angliának teljes erővel kell tovább küzdenie.

években pedig még ennél is fontosabb célok vették igénybe a nemzet anyagi erejét. Az igazságügyminiszter ezután több igazságügyi törvényjavaslat közeli benyújtását jelentette be.

A miniszter beszéde után a Ház az igazságügyi tárca költségvetését általánosságban is, részleteiben is elfogadta.

A külügyi tárca

költségvetését a képviselőház november 13-iki ülésén tárgyalta. Csáky István gróf expozéját lapunk más helyén ismertettük. A külügyi tárca költségvetésének elfogadása után ráért a Ház a

honvédelmi tárca

költségvetésére. Szakáts Pál előadó ismertette a tárca költségvetését. A felszólalók kivétel nélkül nagy elismeréssel szóltak a magyar honvéd nagy felkészültségéről.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityezés

a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-uca 84, II.sz. 2/a

Árak: Demijonnal ab Budapest

4 6 8 10 15 20

4:80 7:10 9:10 10:80 16:- 21:20

Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

POLITIKA

A KÉPVISELŐHAZ ÜLÉSE

A képviselőház november 7-iki formális ülésén bemutatták az ujonnan megválasztott *Várady László* tiszamárosi és *Boér Agoston* nyírmadai képviselő mandátumát, majd benyújtották a költségvetést tárgyaló bizottságok jelentését.

A november 8-iki ülésén a mentelmi bizottság előző nap délutáni üléséről szóló jelentést terjesztették be, majd részleteiben is megszavazta a Ház a népszámlálásról, a törvényhatósági bizottsági tagságok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokat.

November 11-én tárgyalták *Wirth Károly* és *Kovarcz Emil* nyilas képviselők mentelmi jogának, az előzetes letartóztatást is magában foglaló felfüggesztésére vonatkozó bizottsági indítványt és *Gál Csaba*, *Csia Sándor* és *Lil János* mentelmi ügyét.

A november 13-iki ülés végén az interpellációkra

került a sor.

Teleki Mihály gróf földmívelésügyi miniszter *Gesztyeli Nagy László* interpellációjára válaszolva kijelentette, hogy

a kis szőlőbirtokok számára termelési hitelt folyósít.

Magyarországon egy millió ember él szőlőtermelésből. Intézkedett a kis-szőlőbirtokok adóbehajtásának enyhítése érdekében. Rámutatott a miniszter még, hogy a rézgálic és manilla ellátás tekintetében a helyzet jövőre rosszabb lesz az ideinél.

Egy másik interpellációra válaszolva bejelentette a miniszter, hogy intézkedik a kiskunsági „átokcsatorna” hibáinak kijavítása iránt.

Teleki Pál gróf miniszterelnök a külföldön élő magyarok visszatelepítéséről nyilatkozott, bejelentve, hogy intézkedett a külföldön élő magyarok összeírásának végett.

Teleki Pál gróf miniszterelnök egy másik interpelláció kapcsán megállapította, hogy

az aratók legnagyobb része arathatott, mert 250.000, majd később további 150.000 ember kapott aratási szabadságot.

Az aratásból mégis kimaradtak munkához juttatása érdekében közmunkák indultak és tárgyalások folynak a kérdés tökéletes orvoslása érdekében.

KRÓNIKA

Sajnálkozva állapítjuk meg, hogy az idei bortelemés alig éri el a 800 ezer hektolitert, pedig ebbe már a direkttermő szőlők termését is beleszámították. Ilyen „fekete szüretje” régen volt a minden támogatásra érdemes, komoly kulturmunkát végző szőlősgazdatársadalomnak...

Örömmel jelentjük,

hogy a napokban országszerte 40 millió pengő összegű közmunka indul meg, hogy ennek keretében kereseti lehetőséghez jussanak azok, akik katonai bevonulásuk miatt elmaradtak a nyári keresettől és azok, akik a rossz termés miatt jutottak válságos helyzetbe. Ezenkívül már megindult a Népi és Családvédelmi Alap tevékenysége is, amelynek felügyelőiségei tízmillióssal kaptak a kormányzattól az év hátralevő két hónapjának szociális szükségleteire...

Örömmel jelentjük,

hogy a pénzügyminiszter a dohánytermelési költségeknek, de főképpen a munkabéreknek nagyobbarányú emelkedésére való tekintettel az állandó dohányter-

melési szaktanács javaslatához képest az 1940. évben termelt valamennyi dohányfajta beváltási árát lineárisan 30 százalékkal felemelte. Ezenfelül a dohánytermelők előnyére szolgál a szabolcsi, debreceni és tiszai dohányfajták csomózásánál alkalmazott új rendszer. A visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben a termelt dohányoknak még a román dohányjövődék által megállapított árait a pénzügyminiszter ugyan csak 30 százalékkal emeli fel.

Örömmel jelentjük,

hogy a kormány most kiadott rendeletével jelentősen egyszerű-

sította a tűzifa forgalombahozatalát. A rendelet szerint a zár alá helyezett tűzifa forgalombahozását a termelőnek nem kell külön kérnie; a szállítási engedély pótolja a forgalombahozatali engedélyt. Azoknak, akiknek zár alá helyezett fájuk van, november 30-ig kell bejelenteniük, hogy a helyi szükséglet fedezésén felül milyen készlet értékesíthető és erre szállítási engedélyt kell kérni.

Örömmel jelentjük,

hogy az OMGE már megkezdte a jövőévi — ez lesz az ötvenedik! — tenyészállatvásár és mezőgazdasági kiállítás rendezésének elő-

készületeit. A vásár és kiállítás jubileumát — a rendkívüli időknél megfelelően — nem ünnepek rendezésére fogják felhasználni, hanem azzal teszik majd ünnepélyessé, hogy az eddiginél is fokozottabb mértékben az oktató hatásra, a gazdasági hasznosság növelésére fektetik a hangsúlyt. A kiállítás, amelyet egyébként március 29-től április 6-ig tartanak majd meg, kiváló alkalom lesz arra, hogy a trianoni Magyarországon és a haza-került országrészek lakossága kölcsönösen megismerje egymás mezőgazdasági és állattenyésztési eredményeit...

Megdöbentő nyilas-összeesküvés ügye foglalkoztatja a hatóságokat

A kormányzó elfogatására, kíséretének és a belügyminiszternek megöletésére irányuló szövetkezés vádja alatt letartóztatottak két nyilas képviselőt

A magyar politikai élet történelmében példa nélkül álló, sötétcélzatu összeesküvés ügyében folytatnak néhány hét óta széleskörű nyomozást a magyar hatóságok.

A borzalmas és megdöbentő összeesküvés részletei és a nyilas képviselőknek abban vitt szerepe egyelőre csak az ügyészi megkeresés alapján ismeretes; tiszta képet csak a főtárgyalás és a hozandó ítélet nyomán nyerhet a közönség az ügyben. Természetesen bizonyosak vagyunk abban, hogy a független magyar bíróság a törvény szigorával sújtja majd a bűnösöket.

A képviselőház mentelmi bizottsága november 7-én tárgyalta a királyi főügyésznek *Wirth Károly*, *Kovarcz Emil*, *Gál Csaba*, *Csia Sándor* és *Lil János* nyilas képviselők mentelmi jogának felfüggesztése iránti megkeresését, amely *Kovarcz* és *Wirthre* vonatkozóan a letartóztatásra való felhatalmazás kimondását is kérte. A képviselőház elé másnap került a mentelmi bizottság jelentése és november 11-én vette a Ház tárgyalás alá a jelentést.

A főügyész *Kovarcz Emil*, a Nyilaskeresztes Párt vezető tagját, azzal vádolja, hogy a feloszlatott „Hungarista Mozgalom” tagjai sorából a Nyilaskeresztes Pártba tömörült vasutasok körében olyan mozgalmat szervezett, amelynek célja volt a most fennálló állami rendnek forradalmi uton való megváltoztatása érdekében a Budapestre vezető vasuti vonalakon a forgalmat megbénítani, megszállni a közpületeket és a zavarkeltés érdekében a főváros utcáin kézigránatok eldobásával tömegrémületet felidézni. A forradalom megkezdésére jeladásul *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminisztert kézigránatokkal megölték volna. Erre a célra *Kovarcz Emil* két automata pisztolyt és három kézigránatot szerzett be és juttatott el a merénylet végrehajtására kiszemelt egyénekhez.

Wirth Károly ellen a főügyész vádja az, hogy az akkor Szege-den büntetését kitöltő Szálasi Ferenc kiszabadítása érdekében olyan összeesküvést szervezett, amelynek célja volt a Főméltóságú Urat egyik kenderesi útja alkalmából elfogni, kíséretét megölni. A Kormányzót addig tartották volna fogva, amíg a szegedi Csillagbörtönből közben kiszabadítandó Szálasiival nem találkozik, illetve annak miniszterelnöki megbízást nem ad.

Ezekért a bűncselekményekért kérte a főügyész *Kovarcz* és *Wirth* nek előzetes letartóztatásra kiterjedő

hatállyal való kiadatását, míg *Gál Csaba*, *Csia Sándor* és *Lil János* képviselők ellen részint az összeesküvésben való részvétel, részint annak fel nem jelentése, tehát bűnpártolás miatt kérte a mentelmi jog felfüggesztését.

A képviselőház november 11-iki ülésén tárgyalta, osztatlan felháborodás közben, a főügyész mentelmi megkeresését és annak eleget is tett, hozzájárulását adva ahhoz, hogy *Kovarcz*ot és *Wirth*et előzetes letartóztatásba vegyék.

Kézigránatos összeesküvők a bíróság előtt

Nov. 11-én délelőtt ült össze a királyi ügyészség megkeresésére a rögtönítélő bíróság, hogy felelősségre vonja az államfelforgató bűncselekmények elkövetésére való szövetkezéssel vádolt következő, letartóztatásban lévő egyéneket: *Klima József* 31 éves magántisztviselő, *Magyar Bertalan* 32 éves géplakatos, *Cseh Lajos* 34 éves asztalosüzem tulajdonos, *Pajor Lajos* 34 éves gyárimunkás, *Magyar György* 31 éves géplakatos, *Grünzweig János* 42 éves asztalossegéd, *Ferencz Károly* 30 éves asztalossegéd, *Német István* 31 éves cipészsegéd, *Rádi Sándor* 26 éves gyári segédmunkás és *Rádi Mihály* 24 éves kerámikus.

A vádlottak személyi adatainak felvételénél kiderült, hogy többen közöttük rovtómultuak. *Cseh Lajos* lopásért fogházbüntetésre, *Pajor Lajos* lopásért egy évi börtönbüntetésre, *Klima József* robbanóanyagtartás miatt hathónapi börtönre, *Rádi Sándor* lopásért másfélhónapi fogházra volt már büntetve.

Az ügyészség *Klima Józsefet* és jelenlévő társait, valamint a szökésben levő *Iván Pált* és a rögtönítélő eljárás alá nem vonható *Harinek Józsefet* azzal vádolja, hogy Újpesten és környékén 1939. év végétől 1940 október végéig terjedő időben

„rendvédelmi alakulat” elnevezés alatt, katonailag fegyelmezett csoportot szerveztek a közhatalomnak forradalmi uton, fegyveres erőszakkal való megszerzése céljából.

Ezt az alakulatot rendszeresen gyakorlatoztatták s kézigránát dobásra is kiképezték.

Az alakulat céljaira

Klima kétszázötven darab harminchatos mintájú Vécsey-féle katonai kézigránatot szerzett jogosulatlanul.

Az ülés után a két kiadott nyilas képviselő a parlament kapujában reájuk váró rendőrtisztek hozzájárulásával egyik nyilas képviselő autóján a rendőrségre mentek és ott jelentkeztek. Nyomban őrizetbe vették őket, majd másnap kihirdették előlük a letartóztatási végzést és átszállították őket az ügyészségre. Megemlítjük még, hogy a két képviselő a rendőrségen megtagadta a vallomástételt azzal, hogy csak a főtárgyaláson fognak a vádra vonatkozóan nyilatkozni.

Beszerezett ezenkívül három pisztolyt és három puskát is. A vádirat részletesen ismerteti a letartóztatottak szerepét.

A bíróság a vádlottak és tanúk kihallgatása, a vád és védelem meghallgatása után, a tárgyalás második napján, november 12-én délután kihirdette döntését, amely szerint

Klima József és társai ügyét a rendes bírósághoz teszi át, fenntartva a vádlottak előzetes letartóztatását.

Sertéshizlalási kölcsönök folyósít a Hangya

Jelezte már a *Vasárnap*, hogy a Hangya a földmívelésügyi minisztérium támogatásával jelentősen fel-emelte a marhahizlalási kölcsönök folyósítására létesített *Darányi Ignác* alapot és így lehetővé vált, hogy sertéshizlalásra is adjanak kölcsönöket.

A kedvezményes hizlalási kölcsönt 100 katasztrális holdon aluli, megfelelő fedezettel bíró gazdák és kigazdák vehetik igénybe.

A beállított sovány sertések értékének 80—100 százalékát folyósítja 6 hónapra és az igénybe vett előleg után évi 4% kamatot, a bruttó eladási érték után 1½% lebonyolítási jutalékot és ½%-os kezelési költséget számít fel. A hizlalás előrehaladásával különösen méltányos esetekben, az előlegeket a ráhizlalt súly figyelembevételével a mindenkori érték 80%-ra kiegészíti. A kölcsön feltétele, hogy az alap igénybevételével meghízalt sertéseket a hizlalónak feltétlenül a belföldi hizott sertésszükséglet fedezésére kell lekötönnie és a sertéseket csak a Hangya szövetkezet útján szabad értékesítenie.

A Hangya ezt az értesítést minden szövetkezetnek megküldötte.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN

DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA!

Közöljük az érdekelt munkásokkal, hogy Németországból való hazaszállításuk december hó elején kezdődik és karácsonyig minden munkás már itthon lesz.

Mindenki várja meg az Arbeitsamt értesítését, hogy melyik napon és hol lesz a gyülekezés. Ne induljon el tehát senkise hamarabb munkahelyéről, hanem várja be a hazautazást intéző Arbeitsamt rendelkezését.

Figyelmeztetjük a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkásokat, hogy utlevelük december havában lejár és azt nem hosszabbítják meg. Mindenki tartozik hazatérni.

Készpénzt senkise hozzon magával

A német hatóságok szigorúan ellenőrzik a Birodalom területét elhagyó utasokat és ha valakinél pénz találnak, azt bizony elkobozzák. Ha valakinek készpénze marad, jobban teszi, ha azon olyan cikkeket vásárol, amit át lehet hozni a határon és idehaza is hasznát veheti. A beszerzésekre vonatkozólag az alábbiakban adunk tájékoztatást.

A magyar határon nem vámozzák el a munkás által hozott és már Németországban is használt kerékpárt. Fejenként azonban csak egy kerékpárt lehet hazahozni.

Mit lehet vámmentesen hazahozni

A magyar hatóságok hozzájárultak ahhoz, hogy a Németországban mezőgazdasági munkát végzett magyar honos munkások megtakarított keresetükből személyenként legfeljebb 150 márka értékben vásárolt mezőgazdasági gépeket és szerszámokat, így kaszát, kapát, lapátot, sarlót, ásót, csákányt, ekét, boronát, vámmentesen hozhassanak be, úgy azonban, hogy egy-egy fajta szerszámából családonként legfeljebb három darabot hozhatnak be vámmentesen. Erről az Arbeitsamtok a Német Birodalmi Munkügyi Minisztérium útján tájékoztatást kaptak.

A MUNKÁS ÁLTAL HASZNÁLT, KINT VÁSÁROLT RUHA-NEMŰT IS VÁMMENTESEN LEHET BEHOZNI.

NEM LEHET AZONBAN HAZAHOZNI VARRÓGÉPET, TOVÁBBÁ MOTORKERÉKPÁRT, STB.

Ismételten figyelmeztetünk tehát minden munkást, hogy csak olyan dolgokat hozzon magával, amit fentebb felsoroltunk. Nem ajánlatos továbbá a hosszú ut alatt a meleg vasuti kocsiban könnyen romlandó élelmiszert, főleg zöldséget és burgonyát hozni.

ORSZÁGOS GAZDASÁGI MUNKAKÖZVETÍTŐ IRODA
(M. kir. Földmívelésügyi Minisztérium.)

ÜZENETEINK:

Lázár Lajosné, Briggov: A mult éveken hazahozták. Az idén még nem tudunk a rendeletről. Olvassa figyelmesen a „Vasárnap”, munkásteveinknek szóló közleményeit. Hazautazás előtt mindenről pontos felvilágosítást kapnak.

Fodor Imre és Fülöp József, Tulln: Vasuton a transzporttal kell mindenkinek hazautaznia. Majd a beosztását is pontosan meg fogja tudni. Minden munkáscsoport értesítést fog kapni az összes tudnivalókról. A határig munkaadója fizeti, a határtól a munkás. — Bódi Istvánné, Pálca: Levelét elküldöttük Berlinbe elintézés végett.

Borzalmas földrengés Romániában

Nagy megröbbenéssel és őszinte részvétellel tekintünk Románia felé, — feledve a Trianon előtti, alatti és legutóbbi időkben is Magyarországgal és a magyarsággal szemben elkövetett méltánytalanságokat és igazságtalanságokat. Romániát ugyanis vasárnapra, november 10.-re virradó hajnalban borzalmas elemi csapás sújtotta:

Katasztrófális erejű földrengés pusztította el fővárosát, városai és falvai egész sorát.

Akkor, amikor a VASÁRNAP-nak ezt a számát lezárjuk, még hozzávetőleg sem lehet tudni a szerencsétlenség halálos áldozatainak, sebesültjeinek számát és az anyagi kárnak a mérvét.

A katasztrófa november 10-én hajnali félnégy órakor történt. Borzalmas földalatti moraj riasztotta fel álmaikból az embereket, akik első pillanatban azt gondolták, hogy légítámadás érte Romániát. Mielőtt azon-

ban még a felriadt főváros népe ki-menekült volna az utcákra, hirtelen megrendült a föld,

a tizennyemeletes Carlton-palota kártyavárként omlott össze, a halottak százait temetve romjai alá.

Bukarestben alig van ház, amely sér tetlen maradt volna. A mentési munkálatok természetesen nyomban megindultak és azokban nagy odaadással vettek részt a Romániában tartózkodó német csapatok is. Megnehezítette a mentést, hogy a villanyvilágítás felmondta a szolgálatot, a városra kóromsötétség borult. A megrepedt gázcsövekből kiömlő gáz sokhelyen meggyulladt és tüzet okozott, az égő házak egyik-másikának pincéjét viszont elárasztotta a megrepedt vízvezeték víze.

A bukaresti kórházak megteltek sebesültekkel és állandóan folyik a romok alól kiszabadított holttestek szállítás.

A hétfőre virradó éjszakát a lakosság nagyrésze a szabadban töltötte,

mert a rengések megismétlődésétől tartott, hajnalában újból megmozdult a föld, ez a földrengés azonban már nem volt olyan erős, mint az előző.

A Románia különböző vidékeiről beérkező jelentések szerint az ország minden részében, hol nagyobb, hol kisebb károkat okozott a földrengés.

Körülbelül harminc város és számos falu valóságban romokban hever.

Az olajtelepek vidékén egész falvak tűntek el a föld színéről, mert, amint eddig megállapították, a rengés fészke az olajvidék közelében, a Vrancea-hegységben volt, ahol kialakult vulkánok vannak.

A földrengést Európaszerte érezték. Különösen Erdély több városában és községében voltak hevesek a földlökések, amelyek több helyen kisebb-nagyobb kárt is okoztak. Érezték a földmozgásokat Bulgáriában, Jugoszláviában, Oroszországban is, de az amerikai földrengésjelző-készülékek is jelezték a katasztrófát.

A budapesti Országos Földrengési Obszervatórium mérőkészüléke 150

milliméteres kilengést mutatott, amelyen erős kilengésre eddig még nem volt példa.

A katasztrófa világszerte nagy részvételt keltett; az európai államok, XII. Pius pápával az élükön, sorra fejezték ki részvétüket a román királynak és kormányának.

A nov. 12-én reggel kiadott hivatalos jelentés megállapítja, hogy a földrengés mindössze egy percig tartott; eddig 267 halottról és 476 sebesültről tudnak, 183 beomlással fenyegető épületet kiürítettek, ezenkívül 462 ház megrongálódott. Az összeomlott Carlton-palota építői ellen büntető eljárás indult, mert a betonkeverék nem volt megfelelő és a felhőkarcoló egy, a mostaninál gyengébb földrengés következtében is összeomlott volna.

A szerencsétlenséggel kapcsolatosan a magyar parlamentben elhangzott részvétnyilvánítást a budapesti román követ a Ház elnökségéhez intézett levélben köszönte meg.

Antal István:

Jövünk a falusi milliók kezében van...

A MÉP párkányi választókerületének választmánya november 10-én ülést tartott, amelyen megjelent Antal István igazságügyi államtitkár és sok más előkelőség. Antal István nagy beszédet mondott az ország időszerű külső és belső kérdéseiről. Hangzott:

a nemzet előtt álló legfontosabb feladat ma az, hogy helyt tudjon állni a körülötte tomboló világviharban,

amelynek időtartamát ma még senki sem tudja. Féltó gonddal kell ügyelnünk a magyarság erkölcsi és hatalmi erőinek épségére, ellenállunk minden olyan igyekezetnek, amely az erők aláadására vezetne.

Sajnos, a veszedelmeken még nem vagyunk túl, minden pillanatban készszen kell állanunk, hogy ismét latba vessük a nemzet anyagi és ellenálló erejét.

A belső egység, rend, nyugalom, a termelő munka zavartalanlásának megtartása ma nemcsak élet-, de egyenesen sorskérdés számunkra

és nagy barátainknak is azzal tesszük a legnagyobb szolgálatot, ha a mi országunkat itt a hátuk mögött a rend, a nyugalom, a munka és a ter-

melés mintaállamává fejlesztjük.

Gazdasági téren tervszerű gazdálkodási rendszer bevezetésére a marxizmusra kell fejlesztenünk a termelőerőket.

Szociális téren a dolgozó néprétegekkel vannak multhatatlan kötelességeink. Közjogi és nemzetszervezési téren az új európai szellemiség jegyében, de a régi magyar tradíciók alapján, keresztül kell vinnünk az állam szerkezetén mindazokat a változásokat, amelyek a törvényhozás házá a nemzet szellemi és erkölcsi elitjének gyülekezetévé és egyben a közjóért való önzetlen munkálkodás színhelyévé teszi. Semmiféle defetizmusra nincsen ok: ebben az országban mindenki ott van a helyén. Tudomásul kell venni, elmúltak azok az idők, amikor az ország sorsát a pesti külvárosok döntötték el,

ma az ország sorsa a keresztény falusi milliók kezében van.

Ezért vannak ezek a falusi milliók a keresztény és nemzeti politika mellett.

A jobboldali politika lényege a nemes elvek és célok és az ezekhez méltó nemes módszerek és eszközök összhangján nyugszik.

Antal Istvánt a megjelentek hosszasan, lelkesen ünnepelték.

Hétszeresére nőtt 6 év alatt a szövetkezeti állatértékesítés forgalma

Mult hó végén a Hangya székház üléstermében az értékesítési tanács tagjai gyűltek össze, hogy meghallgassák az állatértékesítő beszámolóját és megállapítsák a további irányelveket. A gyűlésen, amelyen a tanács tagok nagy számban vettek részt Wünsch Frigyes dr. alelnök-vezérigazgató elnökölt. Az állatértékesítés vezetőjének, Szecsányi László h. igazgatónak távollétében Hilbert Béla dr. igazgató terjesztette elő a jelentést. Visszapillantott a multra is és beszámolt arról az öröndetes fejlődésről, amelyet legjobban a számadatok igazolnak:

Az élőmarhaforgalom az 1934. évi 6000 darabról 1939-ben 21.500-ra, 1940 első felében pedig már 41.000 darabra emelkedett.

Hasonló arányu az élősértésforgalom emelkedése:

Pénzértékben a forgalom 1934-ben 4.6 millió, 1940 első felében 33.4 millió volt.

Különösen kiemelte, hogy ha a gaz-

dák az elért eredménnyel nem volnának megelégedve és nem biznának a szövetkezeti értékesítésben, akkor nem lehetne beszámolni ilyen forgalomemelkedésről.

Vázolta a közös hízalás jelentőségét, amelynek keretében a f. év háromnegyed évében 3190 marha és 8737 sertés beállítás történt közös hízalásra, amelyből a kisgazdatétel 53%, illetőleg 30%. 1939 jelentős eseménye volt a birkaértékesítés. 75.514 darab birkát értékesítettek s ebből 75.000 darabot vágya szállítottak a külföldi piacokra. A f. év elején Medgyesegyházán szalmagyártásba fogtak és kereken 2200 élősértést dolgoztak fel. A f. év első két hónapjában 15.400 drb, 562 vagon vágómarhát szállítottak Franciaországba és ezzel az árak kereken 20 fillérrel emelkedtek kg-ként.

1940-ben a Hangya borju- és vásári bizományosságokat létesített.

A tanács tagjai teljes elismerésüket fejezték ki a Hangya állatértékesítési működéséért és különösen kiemelték Wünsch Frigyes dr. alelnök-vezérigazgató eredményes irányítását.

GAZDATUDOMÁNY

Az őszi mélyszántás

Ősszel mélyen fel kell szántani minden földet, melybe tavasszal fogunk vetni. Ezt minden tavaszi vetés alá kerülő földön el kell végezni, már csak azért is, hogy tavasszal ne kelljen szántanunk. A tavaszi szántás hátrányairól, főleg a talajnedvességnek ezután történő elvesztéséről többször írtunk már.

Az őszi mélyszántásra szükség van a víztárolás, a talajszárazság, a tavaszi talajmunkák korai megkezdése és a tavaszi mezőgazdasági munkák csökkentése érdekében.

A talaj felülete még ott sem egészen sima, ahol felületes szemlélésre olyannak látjuk. A meg nem szántott talajon az esővíz kisebb-nagyobb mélyedésekbe fut, ahol az összegyűlemlett, kelletlenül több viz zavart okoz a talaj művelésében és emellett a mélyebb talajrétegekbe mossa a könnyebb oldható növényi tápanyagokat is. A magasabban fekvő részek ezzel szemben nem kapnak elegendő nedvességet, aminek káros hatását a száraz éghajlat alatt gazdálkodó magyar gazdának nem kell bővebben magyarázni. Még inkább előáll az említett vízfutás a téli csapadéknál, amikor az eső és a hó a tavaszi olvadáskor nem szívároghat a talajba, mert a talaj alul fagyos s amikor felenged, akkorra már csak a mélyedésekben van víz. Az ősszel megszántott, hantós és barázdás földről a víz nem szalad el, hanem a barázdákban megáll és, minthogy 20—25 cm-re fel van lazítva, rövid idő alatt annak mélyébe beszívárog.

Az őszi szántást akkor is végezhetjük, ha a talaj nedves. Nem baj, ha az eke nagy hantokat hagy is maga után, mert a hantokat a tél fagyaszétporlasztja. Ezt a szántást nem kell, de nem is szabad boronálni, mert az el nem simított föld a havat is jobban megfogja. Mégis tavasszal olyan morzsalékos magágyat kapunk az ősszel megszántott földeken, amilyent a tavaszi szántásnál, igen nagy munkával se tudnók előállítani.

Az őszi szántás nagy előnye még az is, hogy tavasszal korán elvethetjük. Az ősszel megszántott föld teteje tavasszal sokkal előbb szárad meg, mint a szántatlan. Ennek előnye akkor szembetűnő, ha meggondoljuk, hogy a tavaszi gabonák legtöbbször azért nem sikerülnek, mert későn vethettük el azokat és így kevés idő állt a kifejlődésükhöz rendelkezésükre. A nyári forróságban ugyanis a késői vetés is sietve beérik, de természetesen gyenge termést ad. Ezért a korai vetés tavasszal még fontosabb, mint ősszel.

A trágya kihordása

Ha még az őszi folyamán alászántathatjuk a kihordandó trágyát, akkor azt mielőbb egyenletesen terítsük el és középmélyen szántjuk alá. Ha a trágya sokáig kupacokban hever, akkor az eső, szél, nap behatására értékeiből sokat veszít. Még nagyobb a veszteség, ha elterítjük, de azonnal nem szántjuk alá.

Télen azt a trágyamennyiséget hordjuk ki, amelyet a következő év nyarán vagy őszen akarunk leszántani. Az ilyen trágyát a megtrágyázandó tábla szélén u. n. szarvasba rakjuk. A szarvast partosabb helyre tegyük, hogy a víz alá ne futhasson. A trágyát itt 1.5—2 méter magasra is felrakhatjuk. Amikor a szarvas készen van, tetejét és oldalát kb. 50 cm vastag földréteggel kell befedni, hogy a levegő hozzájutását és ezáltal a táplálóanyagok bomlását megakadályozzuk.

Amikor a trágyatelepről a trágyát kihordtuk, magát a trágyatelepet is rendbe kell hozni. Alját és oldalait ki kell javítani s ahol kell, legalább is agyaggal ki kell döngölni.

HIREK

HAJDAN ÉS MOST

*Az előtt ha megsértettek,
Vagy megdobtak kövel engem:
Eltűrtém és másnapra már
Semmi se emlékeztem.*

*Most az, aki megüt egyszer,
Annak százszor visszavágom!
Mert emberi mérték szerint
Csak így lehet igazságom!*

MAJERSZKY JÁNOS (Kiskőrös.)

A Kormányzót üdvözlök a törvényhatóságok. Csanád - Arad - Torontál vármegye közigazgatási bizottságának ülésén napirend előtt Ferenczy Béla alispán megemlékezett a nyilas-keresztes merényletről és kifejezést adott a közigazgatási bizottság nevében felháborodásukról. A bizottság tagjai lelkesen megéljenztek Horthy Miklós kormányzót és elhatározták, hogy a Kormányzóhoz hódoló táviratot intéznek, melyben ragaszkodó szeretetükről és hűségükről biztosítják. Ugyancsak táviratban üdvözölték Kerekes-Fischer Ferenc belügyminisztert, akinek munkájára Istene áldását kérték. — Nógrád vármegye törvényhatóságának közigaz-

gatási bizottsága keddi ülésén Baross József dr. főispán megnyitó beszédében megütközéssel emlékezett meg a nyilas merényletről. Indítványára a bizottság elhatározta, hogy táviratban fejezi ki a Kormányzó előtt hűségének, a belügyminiszter előtt pedig bizalmának mélyeséges érzelmeit. Hasonló értelmű határozatokat hoztak Komárom és Baranya vármegyék közigazgatási bizottságai és Borsod vármegye kisgyülése.

A Vitézi Rend ünnepe. A főváros Vitézi Széke november 10-én tartotta idei vitézi értekezletét a pesti Vigadóban. A Hiszekegy után Holényi János ny. tábornok, a főváros vitézi székének kapitánya, megnyitóbeszédében megemlékezett vitéz nagybányai Horthy Miklós bölcs országglásának eredményeiről. Ezután vitéz Horváth Gyula ny. tábornok, a főváros vitézi társadalmi bizottságának elnöke, számolt be a bizottság működéséről. A továbbiakban vitéz Igmándy-Hegyessy Géza ny. testőrtábornagy, ügyvezető vitézi törzskapitány bejelentette, hogy a visszatért erdélyi és kelet-magyarországi részekben megindult a vitézek megszervezése. Kiemelte, hogy a vitézi rend zárt rendben, egyenes uton halad előre és követi főkapitányát.

Az olasz király és császár születésnapja. Az olasz lapok meleg cikkeiben emlékeznek meg III. Viktor Emánuel király és császár 71-ik születésnapjáról. A Tribuna hangsúlyozza, hogy ez már az ötödik győzelmes háború, melyet Olaszország az ő uralkodása alatt megvív. Tiranai jelentés szerint a király és császár születésnapját Albániában is nagy fényvel ünnepelték meg.

A rozsnyói kerületi gazdaértekezlet elhalasztása. A Falu-Gazdaszövetség vezetősége a november 17-ére, Rozsnyóra összehívott kerületi gazdaértekezletet — rajta kívül álló okokból — elhalasztotta. Az értekezlet megtartásának helyét és idejét a Szövetség vezetősége közzé adja az érdekeltekkel.

A CUKORRÉPATERMELŐK FIGYELMÉRE. Illetékes helyről közlik a cukorrépa-termelőkkkel, hogy a cukorgyárakba beszállított répa után ingyencukor jár a termelőknek, mit a répaszállításkor azonnal átvehetnek. Ezt a termelői cukor-mennyiséget a hatóságok nem veszik figyelembe a cukorjegy kiosztásánál.

Leszállítják a buza hektoliter súlyát. Az idej gyenge minőségű buza-termésnek csak jelentéktelen része éri el a 78 kilogrammos hektoliter-súlyt. Így természetesen a gazdák legnagyobb része természetnek csak a hektolitersúly-különbözetnek megfelelő árcsökkenéssel tudja értékesíteni. A mezőgazdasági kamarák kéréssel fordultak az illetékesekhez a buza hektolitersúlyának leszállítása érdekében. A földművelésügyi miniszter javaslatára a buza hektolitersúlyának 78 kilogrammról 76-ra való leszállítását célzó rendelet megjelenése a közeljövőben várható.

FIGYELEM!

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk: rendezzék előfizetési hátralékaikat. Csak így biztosíthatják maguknak 1941. évre szóló ajándéknaptárunkat, amelyet már karácsony előtt szét fogunk küldeni. Bizonyosan belátja mindenki, hogy a mai papirinséges világban fölös példányokat igazán nem nyomathatunk. Tessék tehát beküldeni az előfizetési díjakat.

A Futura előnyös feltételekkel vásárolja fel a napraforgót. A Futura bevásárló szervei már október elején megkezdtek a napraforgómag átvételét a november havára megállapított áron. Az árkormánybiztos a napraforgómag legmagasabb árát Budapest és Kolozsvár paritásában métermázsánként a következőképpen állapította meg: november 28, december 29, január 30 és február 1-től kezdve ismét 28 pengő. Ezekből az árakból csak az 1 pengő 20 filléres kereskedői költségtérítés és a vidéki termelői állomástól Budapestig vagy Kolozsvárig a vasúti fuvardíj vonható le. Bármilyen ki mennyiséget ad át a termelő, vasúti fuvardíj címén csak a 10 tonnás kocsiakomány díjtételének megfelelő összeg vonható le. Az eladót terheli a mérlegdíj, helyi különdíj és a vagonberakás költsége. A Futura minden alkalomán, községházán, postahivatalban kifüggesztett hirdetmények útján közli a szokványminőségű napraforgómagnak az egyes hónapokban érvényes hivatalos árát. A szokványtól eltérő, nagyobb víztartalom vagy egyéb minőségi hiányosság esetén csak az a százalékos levonás érvényesíthető, amelyet az eladó és az átvettő bizományos eladások kiállított átvételi jegyen együttesen feltüntetett.

Akar-e 3 könyvet ingyen? PÁLYÁZZÉK!

Bodor Antal dr. egyetemi magántanár, a Falu-Gazdaszövetség igazgatóválasztmányi tagja, a folyó év tavaszán nagy sikerrel lefolyt Községek III. Országos Kongresszusa kulturális szakosztályában felszólalt és a hallgatóság lelkes tapsa közben bejelentette, hogy

kétszáz pengő értékű könyvadományt ajánl fel a Szövetség vezetőségének pályázatok jutalmazására.

A kiírásra kerülő pályázatokkal a falusi lakosság öntevékenységét kívánjuk fokozni.

A Falu-Gazdaszövetség vezetősége örömmel magáévé tette az adományozó elgondolását és a rendelkezésre álló értékes könyvanyag kiosztása végett sorozatosan pályázatokat rendez. A pályázati kérdéseket — hiven az adományozó kívánságához is — a Szövetség vezetősége a községi kongresszuson tárgyalta kérdéscsoportból választotta és a lehető legegyszerűbb, mindenki számára könnyen érthető formába öltöztette. A pályázat ugyanis mindössze ennyiből áll: rövid kérdésre, rövid választ kell adni.

Az első pályázat két kérdése így hangzik:

1. A most folyó esztendőben miből eredő, milyen következményekkel járó (halál, teljes vagy csökkent munkaképtelenség, gyógyulás) és hány baleset történt a pályázó községében
2. Van-e a község iskolájában, gazdakörében, vagy más helyen

balesetek elhárítására vonatkozó falikép vagy könyv?

A pályázók — költségkímélés céljából — egy nyílt levelezőlapra küldjék be válaszaikat. A levelezőlapra a kérdések szövegét nem kell megismételni; elég legfelül ez a szó: Pályázat, utána következzen a kérdés száma és ezután a válasz. Legalul pedig a pályázó olvashatóan írja le nevét, foglalkozását és lakóhelyét (község, utolsó posta, megye).

Mindazok, akik a két kérdésre a legpontosabb választ küldik, 5 pengő 80 fillér értékben, három darab könyvet kapnak jutalmul. (Tehát minden jutalmazott három darab könyvet kap!)

A könyvek címe a következő: Baleseti utmutató; Légvédelmi utmutató; Nyitott könyv.

A pályázati választ tartalmazó levelezőlapokat a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni

legkésőbb november hó 30-ig.

Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. A pályázat eredményét — természetesen gondos bírálat után — közzéteszük a Vasárnap-ban. Nyomatékosan kérjük olvasóinkat: vegyenek részt minél nagyobb számban a pályázaton. Kettős célt érnek el vele. Egyrészt olyan adatokat szolgáltatnak, amelyek értékesek a falusi viszonyok tökéletesebb megismerése szempontjából; másrészt csekélyke munkával hasznos könyvekre tesznek szert.

„Mátyás” - zúzó

legmodernebb egyetemes örlőszártép- és silóöltő gépek.

Üzem közben cserélhető szítákkal és metszőkés-ekkel. Alacsony fordulatszám.

EGYÉB GYÁRTMÁNYAINK:

Teherautópótkocsik, autókarrószeriák és gumikerektű „Zelenski” lovaskocsik, lakókocsik, öntözőkocsik, kuppörgős, csapágyas „Julian” acélkerekek, tengelyek, alvázak, hegesztett szerkezetek, hidraulikus prések, bálaszajtók, bálamezők, tüzfűcskendőtárgoncák, légoltalmi felszerelések.

Gróf Zelenski Róbert GÉPGYÁR Kft.
Pestszenterzsébet, Mikszáth-u. 18.

Telefon: 147-212, 347-566.

Be kell jelenteni a használatban nem levő vastárgyakat

A hivatalos lap november 10-iki száma közli az iparügyi miniszternek az egyes használatban nem levő vastárgyak bejelentése tárgyában kiadott rendeletét. A rendeletben megjelölt természetes és jogi személyek kötelesek a rendelet hatálybalépésekor (1940 november 10-én) birtokukban levő azokat az

egészben vagy tulnyomó részben vasból készült szerkezetet, tartályt, csövet, járóművet, járóműpályát, gépet, gépalkotórészt vagy eszközt, amely legalább egy éve nincsen üzemben vagy használatban és olyan állapotban van, hogy javítás nélkül nem is lehet üzembe, illetőleg használatba venni, bejelenteni.

Nem kell a most kiadott rendelet alapján bejelenteni azokat a vastárgyakat, amelyeket mint ócskavasat a Külkereskedelmi Hivatalhoz már bejelentettek.

A bejelentési kötelezettség az iparosokon, kereskedőkön, vasuti és hajózási vállalatokon, stb. kívül kiterjed

arra a mezőgazdára (földtulajdonosra, bérlőre, stb.), aki legalább 50 kat. holdon gazdálkodik.

Nem terjed ki a bejelentési kötelezettség arra, akinek a birtokában levő, lentebb meghatározott vastárgyak súlya az 5 métermázsát nem éri el. A csak részben vasból készült tárgyak esetében a bejelentési kötelezettség megállapítása szempontjából csak a vasrészek súlyát kell figyelembe venni.

A bejelentést a rendelet hatálybalépésétől számított tizenöt nap alatt postára adott, az ipari anyaggyártókodás vas- és acélpári bizottsághoz (Budapest, V., Gróf Vigyázó Ferenc-utca 2.) címzett ajánlott levélben kell megtenni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a bejelentő nevét (cégét), lakása címét, illetőleg telephelyét; a birtokában lévő vastárgyak métermázsában kifejezett mennyiségét, mégpedig külön a kovácsolt és külön az öntöttvasra vonatkozóan. A bejelentést a rendelethez mellékelni mintának megfelelően a bejelentő által elkészített bejelentőlapra kell megtenni.

A bejelentési kötelezettség alá eső vastárgyakat a vas- és acélpári bizottság engedélye nélkül csak annak részére szabad elidegeníteni és csak az szeresheti meg, aki ócskavasnak vásárlására az iparügyi minisztertől vagy a vas- és acélpári bizottságtól kapott engedély alapján jogosult.

SPORTHIREK

A labdarugás nemzeti bajnoksága tizenegyedik fordulójának eredményei: Ferencváros—Tokod 4:1, Újpest—Haladás 4:0, Beszék—Kispest 5:1, WMFC—Szeged 3:3, Törekvés—Gamma 1:0, Elektromos—Diósgyőr 3:0, Salgótarján—Szolnok 3:2.

A bajnokság állása: 1. Ferencváros 20, 2. Újpest 17, 3. Szeged 14, 4. WMFC 13, 5. DIMÁVAG 12, 6. Szolnok 12, 7. Salgótarján 11, 8. Elektromos 10, 9. Tokod 10, 10. Beszék 9, 11. Kispest 9, 12. Gamma 7, 13. Törekvés 5, 14. Haladás 3.

A kolozsvári csoportban a Nagyvárad AC és a Nagybányai SE labdarugócsapata vezet hat-hat ponttal, de az utóbbi egy mérkőzéssel többet játszott. Eredmények: Nagyvárad—Szatmár 7:0, Nagybánya—Kolozsvár AC 2:1.

A magyar—német birkózómérkőzés első részét, a szabadfogású mérkőzést a magyar csapat nyerte 4:3 arányban. Győztesek: Bencze, Tóth, Sívári és Bóbis. A görög—római mérkőzést 5:2-re a németek nyerték. A magyarok közül csak Tózsér és Bóbis győzött.

A gyephegyi bajnokságban az MHC—MAC mérkőzést az MHC nyerte 3:0 arányban.

TALÁLJA KI!

PONTREJTVÉNY

G . r . g . r . z . g

A Találja ki! helyes megfejtését a 49-ik számban közöljük. A levelezőlapra írt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére: (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfizetőtáborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A 43-ik számban között Találja ki! helyes megfejtése:

HALOTTAK NAPJA

Jutalomkönyvet nyert: Vargha János (Siklós) és Kalántai Ferenc (Rozsnyó).

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírű hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oák. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

November 17., vasárnap. Makó ok. Szegvár ok. — November 18., hétfő. Bácsalmás oák. Dömsöd oák. Fegyvernek oák. Gyöngyös oák. Hajduböszörmény oák. Halászi oák. Jászladány oák. Kiskomárom oák. Kóka oák. Lovászpataka oák. Mátészalka oák. Nagyatád oák. Nógrád oák. Sárbogárd oák. Sopron oák. Szegvár ok. Szekszárd oák. Szigetvár oák. Tarcal oák. Tatabánya hk., csak megyebeli árúsihatnak. Tiszaszentimre oák. — November 19., kedd. Gelej oák. Háromfa oák. Rédics oák. Somogy-szil oák. Sóskut oák. Sümeg oák. Szigetvár ok. — November 20., szerda. Balmazújváros oák. Csapod oák. Csurgó oák. Hőgyész oák. Sóskut ok. Törökgyőpány oák. — November 21., csütörtök. Bodvaszilas oák. Hőgyész ok. Pátka oák. Újfehértó oák. — November 22., péntek. Békés oák. — November 23., szombat. Békés ok. Eendrőd oák. Győr o. lóvásár. Mezőkomárom.

MUNKÁT KERES:

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda nyilvántartása szerint az alábbi mezőgazdasági munkások keresnek elhelyezkedést:

Sipos János (Nyíregyháza, Kótai-utca 2.) 40 éves kert és szőlőmunkákhoz is értő családos gazdasági cseléd elhelyezkedést keres az ország bármely részében. — Kokány László (Sárszentmiklós-Pusztaszarvas, Fejér vm.) összes magas és alacsony nyomású gépekhez értő gépész, 29 éves, nős, 10 éves gyakorlattal, teherautó, autó, motorkerékpár vezetéshez igazolvánnyal rendelkezik. Villanyhoz ért. — Fábian József (Kántorjános, Szatmár vm.) és 34 társa mezőgazdasági munkát keresnek. Erdel munkákhoz is elszegődnek. — Szepsi Lajos (Kispest, Rákóczi-utca 57. sz.) erdélyi menckült, gyümölcskertész elhelyezkedést keres. Traktorokhoz is ért, softór-vizsgálója van.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia ékszerésznél,

Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

TANÁCSADÓ

Kérdés: A magyarországi kőszénbányáknak van-e és hol Budapesten képviseletük? (S. J., Kistótfalu.) — Felelet: A szénbányaképviseletek címel a következők: Ajkai Kőszénbánya Rt., VI., Eötvös-u. 11. — Borsodi Kőszénbánya Rt., V., Zoltán-u. 2-4. — Budapestvidéki Kőszénbánya Rt., V., Klotild-u. 3/a. — Csákányháza—Raggolci Kőszénbánya Rt., V., Nádor-u. 34. — Egercehi Kőszénbánya Rt., V., Klotild-u. 3/a. — Északmagyarországi Kőszénbánya Rt., IV., Muzem-körút 31. — Kisgyóni—Bakonyvidéki Egyesült Kőszénbánya Rt., IV., Károly király-ut 26. — Magyar Általános Kőszénbánya Rt., V., Zoltán-u. 2-4. — Mátravidéki Szénbányák Rt., V., Deák Ferenc-u. 10. — Salgótarjáni Kőszénbánya Rt., V., Arany János-u. 25. — Urkány—Zsilvölgyi Kőszénbánya Rt., V., Nádor-u. 12. — Móri Kőszénbánya Rt., IV., Veres Pálné-u. 17. — Másik kérdésre legközelebb válaszolunk.

Szerkesztői üzenetek

Varga László, Kisköre: Örömmel nyugtázzuk a 63.000-as postatakarékpénztári cselekszámírára, az „Erdélyért” akció javára befizetett 2 pengős adományát.

Többeknek: A kiadóhivatal munkatorlódása miatt és a papírral való fakarékoskodás érdekében, a címszalagok egy részén, az előfizetési díj beérkezése után, nem javítottuk ki az előfizetési lejárat keltét. Ez senkire se tévesztessen meg, mert a beérkezett előfizetési díjakat mindenkinek a számláján javára irtuk; a naptárt pedig nem a címszalagokon feltüntetett lejáratú idők szerint, hanem kizárólag az előfizetési díjakról vezetett könyveink alapján küldjük szét. Mindazok tehát, akik beküldötték, illetve december 15-ig beküldik előfizetési díjhátralékukat, meg fogják kapni a naptárt, tekintet nélkül arra, hogy a lapot még akkor is a régi, tehát helytelen lejáratú időt feltüntetve címszalaggal kapják.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, XI. 17.:

8: Ébresztő. Szózat. Hanglemezek. 8.45: Hírek. 10: Református. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás és vízállás. 12.30: Katonazene. 13: Rádiókrónika. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: „Hangképek a kolozsvári Gazdasági Akadémia ünnepélyes megnyitására.” 15.30: Honvédműsor. 16.30: Marék Antal dr.: „Az erdei népfőiskola.” 17: Hírek. 17.15: „Tánc, muzsika, kacagás.” 17.45: Csevegés. 18: „Hargitaváralja” jelképes község székegy ünnepsége. 19: Hírek. 19.20: Előadás cigányzenével. 20.05: Sporteredmények. 20.15: Zongora. 20.40: Időjárás.

HÉTFŐ, XI. 18.:

12.10: Postászenekar. 13.30: Cigányzene. 15.20: Hanglemezek. 16.15: Diákfőőra. 17.15: Szalonzene. 18.10: Előadás. 18.40: Ének. 19.20: Operaházi zenekar

KEDD, XI. 19.:

12.10: Cigányzene. 13.30: Szalonzene. 15.20: Balalajakzenekar. 15.40: Háziasszonyok. 16.10: Gyermekdelután. 17.15: Tangóharmonika. 17.35: Csevegés. 17.55: Magyar nóták. 18.15: Előadás. 19.20: „Delizsánszon, gőzösn, repülöm.” 20.25: Cigányzene.

SZERDA, XI. 20.:

12.10: Hanglemezek. 13.30: Melleszenekar. 15.20: Cigányzene. 16.15: Felolvasás. 17.15: Erdélyi népdalok. 17.40: Versek. 17.55: Szalonzene. 18.15: Küllügyi négyedőra. 19.20: „Orfeumtól a hangosfilmig.”

CSÜTÖRTÖK, XI. 21.:

12.10: Hegedű. 12.55: Ének. 13.30: Szalonzene. 15.20: Magyar nóták. 16.15: Ruszin műsor. 17.15: Jazz-hármas. 17.35: Sulyok Elemér: „Szántóföldi takarmánytermesztés.” Rádiótanfolyam. III. rész. 18: Vidám műsor. 18.15: Előadás. 18.40: Hangverseny. 19.20: „Az örök ideál.” Szimfónia.

PÉNTEK, XI. 22.:

12.10: Katonazene. 13.30: Tánczene. 15.20: Hanglemezek. 15.40: Háziasszo-

nyoknak. 16.10: „Magyar helyesírás.” 17.15: Tánclemezek. 17.40: Sportközlemények. 17.50: Szalonzene. 18.35: Versek. 19.20: Hangfelvétel.

SZOMBAT, XI. 23.:

12.10: Szórakoztató zene. 13.30: Hanglemezek. 15.20: Cigányzene. 16.10: Ifjúsági rádió. 17.15: Rádióposta. 17.45: Tánczenekar. 18.20: Előadás. 18.40: Zongora. 19.20: „Vig őzveg.” Operett-részletek

Budapest II. Kedden, november 19-án, 18.35: Mezőgazdasági főőra; szombaton, november 23-án, 17.30: Mezőgazdasági főőra.

VÁSÁR ÉS PIAC

Készáru piac. Buza: 78 kg-os 23.55. Rozs: 71 kg-os 19.55. Árpa: Sűrűrpa, kiváló 26.50, sűrűrpa, elsőrendű 25.50, sűrűrpa 24.50, 68 kg-os ipari 23.00, takarmány, 65—66 kg-os 21.00, takarmány, középminőségű 20.00. Zab: 41 kg-os 21.80. Tengeri: Új 16.80.

Magpiac. Árak helyi vidéki vasútállomáson, 100 kg-ként, minőség szerint: Kőles, fehér 36.50—38, vörös 36.50—38, egyéb 35.50—36.50, uradalmi kék mák 240—250, lucernamag, nyers arankás 320—340, lóhere fehérbárcás ab Budapest 250—260, bíborheremag 138—142, muharmag 43—47, tavaszi búkköny 38—41, szöszbúkköny 78—83, csillagfürt, fehér, laposmagu 25.50—26. — Az Árkormánybizottság által megállapított árak: Viktória-borsó, sterilizált 50.40, expressz, sterilizált 40.40, fehér gyöngybab, kézzel válogatott 43.40, dunai fehér szokványbab 41.40, lencse, nagyszemű sterilizált 62.40, közepesemű, sterilizált 50.40, kismemű, sterilizált 40.40 P.

Abraaktakarmány. Árak métermázsánként kicsinyben, Budapesten. Buzakorpa 17.15, napraforgómagja, belföldi 10.50, lenmagpogácsa 20.50, tökmagpogácsa 20.50, kókuszpogácsa 20, repcepogácsa 16.50, halliszt 49.50 pengő.

Préselt takarmány és szalmaárak. A józsefvárosi pályaudvaron 1940 október 28-án és 31-én jegyzett nagykereskedelmi árak: Rétsizéna ó, Ia 10.20—10.70, lucernaszéna 12.40—12.70, lóhereszéna 11—11.70, zabosbúkkönyszéna 10.50, korpa 17—18, tavaszi szalma 5.70, rozsszalma 4.50, buzaszalma 4.50 pengő m-m-ként.

Tenyészmarhák és jármosörök. Ia belföldi jármosörök és beállítani való tinó (tarka) 580—650 kg-os 90—95, Ia belföldi jármosörök és beállítani való tinó (fehér) 85—90, 1 1/2 éves tenyészűző 95—105, 1 1/2 éves tinó 85—90, fiatal hasas és friss fejős tehén 110—115 fillér.

Vágómarha. Árjegyzés élősúlyban: Bika, magyar IIIa 64—66, tarka, Ia 89—92, kivételesen 95—97, IIa 76—88, IIIa 58—72, ökör, magyar, IIa 80—82, IIIa 54—74, tarka, Ia 116, IIa 87—108, IIIa 56—86, tehén, magyar, IIa 74, IIIa 54—64, tarka, Ia 102—110, kivételesen 112—116, IIa 72—100, IIIa 54—71, bivaly, magyar 38, növendék (éves) 56—108, kicsontozni való 26—53 fillér kg-ként.

Sertés. Árak: Ia uradalmi 160, IIa szedett 148, IIIa szedett 142, Ia öregsertés 148, IIa öregsertés 142, angol tökesertés 152, Ia angol sonkasültő 152 fillér kilónkénti élősúlyban.

Borpiac. A borpiac egyes vidékeken lanya, viszont a Dunántúlon és a minőségi borvidékeken rendkívül szilárd, anélkül azonban, hogy áru kerülne a piacra. Az Alföldön az utolsó héten — nem utolsó sorban a célzatos hírek miatt — a termelőknek egy része, akik tovább várni nem tudtak, felajánlta borát eladásra és 9 fillér körül lehetett bort venni. A MASZOBBSZ időszertűnek tartotta éppen ezért az árakat 9 Malligand-fokon felül ujbórnál 10 fillérre, 9 Malligand-fokon felül óbornál 11 fillérre fel emelni, különös tekintettel arra, hogy éppen az Alföldön a kisebb gazdáknak alig van boruk ugyanarra, hogy vannak termelőhelyek, ahol alig lehet bort találni. Óborban mutatkozik némi kínálat a mostani árak mellett, ami azonban hamar vevőre talál. A magas árak folytán a fogyasztás csökkenése állapítható meg, azonban ez irányban terjesztett hírek is legfőbbször tulzottak. A fővárosban a visszaesés 20—25% körül. A kivitel majdnem teljesen szünetel.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.